

1398. Toplantı, 9-11 Mart 2021 (DH)

H46-31 Ahmet Yıldırım / Türkiye grubu (Başvuru No. 3111/10)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmasının denetimi

Referans belge
CM/Notlar/1398/H46-31

Kararlar

Bakanlar Komitesi,

1. Bu dava grubunun, engelleme tedbirinin orantılılığını sağlamak ve kötüye kullanımını önlemek için gerekli kriterleri karşılamak üzere yeterli yargısal denetim prosedürleri olmaksızın İnternet erişiminin toptan engellenmesine izin veren iç hukuk mevzuatı nedeniyle, başvuruların ifade özgürlüğü hakkının ihlaline ilişkin olduğunu hatırlatarak (10. maddenin ihlali);

Bireysel tedbirler ile ilgili olarak

2. başvuruların işlettiği ya da kullandığı sitelerin bulunduğu Google Siteleri ve YouTube'a erişimin engellenmesine ilişkin kararların kaldırılmış olması nedeniyle, mevcut davalar için başka bireysel önlemlerin alınmasına gerek olmadığını hatırlatır;

Genel tedbirler ile ilgili olarak

3. 5651 sayılı Kanunun 8. maddesinde yapılan son mevzuat değişiklikleri ile belirli bir içeriğin kaldırılmasının teknik olarak imkansız olduğu durumlarda toptan engelleme kararı verilmesi için yasal dayanak sağladığı ve zararlı içeriğin yer sağlayıcısı tarafından kaldırılması için karar verilmesine olanak sağladığını kaydetmiştir;

4. Anayasa Mahkemesinin, 5651 sayılı Kanunun yorumlanması ve uygulanması konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları doğrultusunda devam eden yaklaşımını memnuniyetle karşılamış ve tüm ulusal mahkemelerin bu içtihatları takip etmesinin önemini vurgulamıştır;

5. Belirli internet sitelerine erişimin engellenmesi taleplerini reddeden örnek ulusal mahkeme kararlarını da dikkate almış ve yetkilileri, kaldırılan içeriklerin toplam sayısı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu Başkanı ve sulh mahkemeleri tarafından son üç yılda engellenen URL'lerin ve web sitelerinin toplam sayısı hakkında, bunların dayandığı 5651 sayılı Kanunun maddelerini de belirterek, sulh mahkemeleri tarafından reddedilen engelleme taleplerinin sayısı ve bu kararların gerekçelerine ilişkin örnekler de dahil olmak üzere, istatistiksel veya mevcut diğer bilgileri sunmaya davet etmiştir;

6. Ancak, yasanın hala Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından dile getirilen endişelere karşılık vermemesi hakkında derin bir üzüntü duyulmuştur; zira, ilgili içeriğe erişimin engellenmesinin *mümkün olmadığı* durumlarda, erişimin tamamının engellenmesine imkan tanımakta ve bu önlemin gereklilik esasına dayanan orantılılık değerlendirmesine tabi tutulmasını öngörmemektedir. Ayrıca, mevzuatta gereklilik unsuruna ilişkin herhangi bir şartın bulunmaması, ulusal hakimlerin orantılılık değerlendirmesi yapmalarını açıkça zorunlu kılan bir hükmün hala olmadığı anlamına gelmektedir.

7. Yasağın kapsamının sıkı bir şekilde denetlenmesini ve kötüye kullanımı önlemek için etkili yargı denetimi sağlayan bir yasal çerçeve bulunmaması nedeniyle, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu'nun yetkilerine ilişkin endişelerini dile getirmiştir;

8. Yetkilileri, özellikle Venedik Komisyonu'nun 5651 sayılı Kanun hakkındaki görüşü olmak üzere, Avrupa Konseyi'nin ilgili materyallerinden ilham almaya tekrar şiddetle davet etmiş ve 5651 sayılı Kanunun, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin mevcut davalarda dile getirdiği endişelere tam olarak cevap vermesini sağlamak için daha fazla yasal değişiklik yapmalarını istemiştir. Özellikle, idarenin tüm internet sitelerine toptan engelleme kararları vererek kötüye kullanmasını önlemek için etkili güvenceler sağlamak ve bu tür kararların orantılılığını değerlendiren etkili bir yargı denetimi sağlamaları gerektiğini vurgulamıştır;

9. Yetkilileri, 31 Mart 2022 tarihine kadar yukarıdaki sorularla ilgili bilgi vermeye davet etmiştir.